

نوسازی اقتصادی به سبک رضاشاه

۲۹ مرداد ۱۴۰۳ ساعت ۱۴:۵۱

نویسنده: نوسازی اقتصادی در ایران آن روز، به صورت اقتصاد کنترل شده دولتی که رضاشاه مستقیم آن را هدایت می‌کرد، درآمد.

در دوره رضاشاه وضعیت اقتصادی کشور تا حدودی سامان یافت و نسبت به دوران قاجار که به دلیل اشغال کشور با مشکلات عدیده روبرو شده بود، فاصله گرفت. بعد از این تغییرات، بسیاری از آن به عنوان توسعه اقتصادی یاد کردند؛ اما برخلاف این واقعیت، نمی‌توان بر روی تغییر و تحولات صورت گرفته نام توسعه یا پیشرفت را اطلاق کرد.

«در کنار تأثیرات محیط بیرونی بر اقتصاد کشور، سیاست اقتصادی رضاشاه در این دوره ناشی از تمایلات درونی وی برای صنعتی شدن فراتر از منطق بنیاد اقتصادی بوده است، این امر نه به خاطر سعادت و ثمربخشی؛ بلکه به عنوان نماد و سمبل حیثیت و منزلت، به شمار می‌رفته است. این تقلید و رونوشت تام و تمام از زرق و برق‌های ظاهری جوامع غربی، ریشه در مسأله‌ای داشت که عقده حقارت ملی نامیده می‌شد. براین اساس، نوسازی اقتصادی در ایران آن روز، به صورت اقتصاد کنترل شده دولتی که رضاشاه مستقیم آن را هدایت می‌کرد، درآمد. بدون شک اقتصاد ویران ایران پس از جنگ تا اندازه‌ای رو به بهبودی گذاشت و در پی گسترش اقتدار دولت مرکزی، امنیت جاده‌های افزایش یافته و هزینه حمل و نقل و خطر تجارت نیز کاهش پیدا کرد. ثبات درآمد نفتی، امنیت سرمایه‌گذاری، تجدید سازمان بودجه و مالی و کاهش بدهی‌های دولت، اقتصاد را سامان تازه‌ای بخشید. اما همه اینها، نه حاکی از بهبود چشمگیر اوضاع اقتصادی بود و مسلماً نه به معنای توسعه اقتصادی؛ بلکه صرفاً نشانه خروج تدریجی از آشفتگی مطلق بود که به طور منطقی با پیشرفت اجتماعی و اقتصادی کاملاً فرق دارد.»

منبع: علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، تهران، دفتر نشر و پخش معارف، ۱۳۷۹، صص ۴۲-۴۱

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49765/رضاشاه-سبک-اقتصادی-نوسازی/>